

Pedagogisch werkplan
BSO Julianalaan 44 en
BSO Torenkamer Julianalaan 52

2. Pedagogisch beleid

2.2. Pedagogisch werkplan BSO Julianalaan

Inhoudsopgave	pag.
Voorwoord	3
1. Pedagogisch beleidsplan	4
1.1. Pedagogische visie BSO Julianalaan	5
2. De pedagogisch medewerker als professionele opvoeder	7
3. Locatie specifieke informatie	8
4. Beroepskracht-kind ratio (BKR)	11
4.1. 3-uursregeling	11
4.1.1. Afwijktijden tijdens reguliere schoolweken	11
4.1.2. Afwijktijden tijdens vrije dagen van school	12
4.1.3. Vaste gezichten criterium	12
4.2. Wanneer	13
5. Het dagritme	13
5.1. Dagritme schoolweken	14
5.2. Dagritme vakantieweken	15
5.3. Rituelen en vieringen	16
5.4. Activiteitsaanbod	16
5.4.1. Buiten spelen op een externe locatie	18
5.4.2. Zelfstandigheid/aansprakelijkheid	18
5.4.3. Huiswerk	19
6. Beroepskrachten	19
6.1. Anders gekwalificeerden in de kinderopvang	19
6.2. Open aanspreekcultuur en vierogen principe	20
6.3. Opleiding en scholing	20
7. Mentorschap	21
7.1. Pedagogische ondersteuning	21
7.2. Zorg om een kind	21
7.3. Vragen over of problemen binnen de ontwikkeling en opvoeding	22
7.4. Wisselen van mentor	22
7.5. Afmelden/spelen bij vriendjes	22
7.6. Ophalen door derden	22
7.7. Ruilen/extra dagen	23
8. Calamiteiten	23
Bijlage 1: Interactievaardigheden	24
Bijlage 2: Huisregels en afspraken op de BSO	30
Bijlage 3: Overzicht ligging locaties	31

Voorwoord

Beste medewerker (en ook ouders),

Dit pedagogisch werkplan van Buitenschoolse opvang (BSO) Julianalaan is onlosmakelijk verbonden aan ons Pedagogisch beleidsplan, waarin uiteen wordt gezet vanuit welke visie 't Mereltje kinderopvang aanbiedt.

Het pedagogisch werkplan beschrijft hoe de pedagogisch medewerker van Kinderopvang 't Mereltje als professional handelt en hoe wij omgaan met kinderen en hun ouders.

Als we een ouder dit plan laten lezen zal ze de medewerker in het gewenste pedagogisch handelen kunnen herkennen. Het is niet nieuw: het is wat we al doen en wat het werken bij Kinderopvang 't Mereltje onderscheidend maakt van een ander kindercentrum.

De ouders zijn de belangrijkste personen voor het opgroeiende kind. Wij vinden intensief contact met ouders heel belangrijk. Kinderen moeten kunnen spelen, ontdekken, ontwikkelen en creatief bezig zijn vanuit een veilige en zorgzame omgeving. In dit pedagogisch werkplan wordt duidelijk gemaakt hoe de buitenschoolse opvang vormgegeven wordt en op welke wijze we aandacht schenken aan de kinderen in al hun diversiteit.

In de praktijk zal er een verfijning gaan plaatsvinden van de praktische zaken die in dit werkplan besproken worden. Op deze wijze hopen we dat het pedagogisch werkplan een stabiele basis blijft voor het reilen en zeilen op de groep.

Het plan is een brondocument; we kunnen hierin teruglezen hoe we werken en waarom we zo werken. Goed om het nog even in herinnering te brengen als we door onze dagelijkse werkzaamheden hier even van afraaken. We kunnen het gebruiken voor het inwerken van onze nieuwe collega's, het bespreken van ons pedagogisch handelen op de groep of als gespreksonderwerp tijdens de verschillende overleggen. Het is dus van en voor alle medewerkers.

Het pedagogisch werkplan is niet uitputtend. Naast de beschreven handelingsaspecten kan ander gedrag voorkomen. Hierbij is het van belang om met elkaar, je leidinggevende en/of de pedagogisch coach in gesprek te gaan.

Heb je vragen of wil je meer informatie, schroom dan niet om je vraag aan je leidinggevende of de pedagogisch coach te stellen.

1. Pedagogisch beleidsplan

De visie van Kinderopvang 't Mereltje over hoe kinderen in de wereld staan is beschreven in het pedagogisch beleidsplan. De pedagogische basisdoelen uit het wettelijk kader (het bieden van emotionele veiligheid, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competenties en het overdragen van waarden en normen) zijn vertaald naar onze kernwaarden, waar in het dagelijks pedagogisch handelen bij Kinderopvang 't Mereltje vanuit wordt gegaan.

Als uitwerking van het pedagogisch beleidsplan heeft iedere locatie een eigen pedagogisch werkplan. Vanaf hoofdstuk 3 worden de locatie specifieke informatie en randvoorwaarden voor het pedagogisch handelen beschreven. Hiermee bedoelen we de stamgroepen, de beroepskracht-kindratio, gezamenlijke ruimtes, overlegmomenten, mogelijkheden voor ontwikkeling in het vak en eventuele ondersteuning door andere beroepskrachten en stagiaires. In de hiernavolgende hoofdstukken wordt de visie van Kinderopvang 't Mereltje vertaald naar gewenste concrete pedagogische handelingsaspecten in de praktijk.

1.1. Pedagogische visie BSO Julianalaan

We streven ernaar het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen in de groep te bevorderen en het kind te begeleiden tot het mooiste wat er is: zichzelf. De pedagogisch medewerker bouwt met ieder kind een vertrouwensrelatie op, zodat het kind zich veilig voelt. Deze veiligheid vormt de basis voor een goed pedagogisch klimaat in de groep. Daarnaast spelen de interacties binnen de groep en de groepsruimte een belangrijke rol.

Zoals in ons Pedagogisch Beleidsplan te lezen is, werken we ontwikkelingsgericht volgens vier pedagogische basisdoelen, zoals eerder benoemd. In de wet staan deze vier doelen, die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van een kind, beschreven door pedagoog Marianne Riksen-Walraven. We zien dit als de basis van ons pedagogisch beleid.

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling
- Het stimuleren van sociale ontwikkeling
- Het overbrengen van normen en waarden

In dit werkplan willen we aangeven hoe we deze competenties vorm willen geven binnen de BSO.

Het bieden van emotionele veiligheid

Dit willen we vormgeven door:

- Binnen de groep moeten kinderen zich veilig en op hun gemak voelen, zichzelf durven zijn, zich geaccepteerd voelen en vertrouwen in zichzelf en anderen kunnen hebben. Dit willen we bereiken door kinderen het gevoel te geven dat ze welkom in de groep zijn, als leiding belangstelling te tonen in wat ze op school of thuis hebben gedaan of meegemaakt. Een luisterend oor te bieden. Als de kinderen uit school komen hebben we even een gezamenlijk rustmoment. Hierin wordt besproken wat het kind bv in het weekend of op school heeft gedaan. Ook veel plezier met elkaar hebben vinden we belangrijk. Maar ook als het wat moeilijker gaat, of het kind heeft verdriet over iets, zijn we open met elkaar en praten we met elkaar. Er moet geen drempel zijn voor het kind om naar de medewerker toe te stappen.
- We noemen de kinderen bij hun naam. Als we de kinderen aanspreken dan benaderen we ze rustig en zoeken we contact met het kind (in de ogen kijken) en spreken we hen met een vriendelijke stem aan.
- Respect te hebben voor ieder kind, zoals het is; zowel zijn sterke als minder sterke kanten te accepteren. We willen het kind de ruimte geven voor haar of zijn emotionele ontwikkeling. Dit doen we door met het kind te praten over hoe hij/zij over bepaalde dingen denkt of voelt, het kind begeleiden in de dingen die hij/zij moeilijk vindt maar ook door hem/haar te stimuleren in het ondernemen van nieuwe activiteiten op allerlei gebieden.
- De kinderen mee te laten denken, laten meebeslissen in regels, conflicten (zeggenschap) ed. Door de kinderen meer verantwoordelijkheid hierin te geven worden ze ook meer betrokken bij het groepsproces. Zij bepalen daardoor ook mede de sfeer op de groep.
- Tijdens het halen en brengen wordt er direct gecommuniceerd met ouders. Naast de mondelinge overdracht wordt er dagelijks een algemene overdracht geschreven in de ouderportal met wat foto's van deze dag erbij.

Persoonlijke competentie (ontwikkelingsgebieden)

Dit willen we vormgeven door:

- Een vertrouwensband met het kind op te bouwen. De leiding leert het kind kennen en het kind leert de leiding kennen. Het kind veiligheid bieden hierin is een belangrijk aspect. Het kind wordt gestimuleerd in spel- en of contact zoeken met andere kinderen in de groep.
- Veel te communiceren met de kinderen, spelletjes aan te bieden, allerlei gesprekjes te voeren en belangstelling te tonen voor wie ze zijn en wat ze doen.
- Een gevarieerd aanbod in spelmaterialen en activiteiten.

Er is speelgoed aanwezig voor de fijne en grove motoriek maar ook om creatief, ontspannend en ontwikkelingsgericht bezig te zijn. De inrichting van de groep is voor kinderen van 4 t/m 12 jaar, meisjes en jongens. Daarnaast hebben we ook divers buitenspeelgoed. Doordat kinderen de hele dag al binnen hebben gezeten proberen we het buitenspelen en bewegen te stimuleren. Spelactiviteiten die in de vakanties georganiseerd worden geven we vorm aan de hand van verschillende thema's en uitstapjes. Kinderen worden begeleid in hun spel en individuele ontwikkeling. Kinderen worden begeleid in hun spel, individuele ontwikkeling en motorische ontwikkeling. De ruimte biedt een omgeving die de fantasie van de kinderen prikkelt.

Sociale competentie

Dit willen we vormgeven door:

- De contacten onderling te stimuleren en kinderen ook te leren op welke wijze ze contact kunnen leggen met elkaar, maar ook hoe ze respect kunnen hebben voor elkaar als de dingen misschien anders lopen dan ze van tevoren verwacht hadden. Bijvoorbeeld als ze willen meespelen maar de ander dat niet wil of iets voor zichzelf wil doen.
- De kinderen te helpen bij het voorkomen en oplossen van problemen. Dit willen we doen door de kinderen bij ons te roepen en ieder zijn verhaal te laten doen, uit te leggen wat er gebeurd is. Samen wordt er dan naar een oplossing gezocht.
- De kinderen medeverantwoordelijk te maken voor de sfeer in de groep. De kinderen worden hier actief in betrokken. Zo stellen ze samen met de leiding de groepsregels op en worden ze ook betrokken bij het oplossen van groepsproblemen en het plannen en uitvoeren van leuke activiteiten op de groep.
- Door oudere kinderen de jongere kinderen te laten helpen en begeleiden.
- Medewerkers nodigen kinderen uit om te helpen en staan open voor aangeboden hulp van de kinderen. Wanneer dit om welke reden dat ook niet kan of niet praktisch is krijgt een kind hier een vriendelijke uitleg over.

Normen en waarden

- BSO Stormvogel Julianalaan hanteert bepaalde normen en waarden zoals respect voor elkaar, elkaar helpen, vriendelijkheid, eerlijk zijn, luisteren naar elkaar, rekening houden met elkaar, geduldig zijn en elkaar in waarde laten.
- Door met name als groepsleiding het goede voorbeeld te geven. De manier waarop we de kinderen benaderen en de manier waarop we handelen en spreken willen we deze waarden en normen laten zien aan de kinderen en aan de ouders en collega's. Goed voorbeeld doet goed volgen.

Een aantal regels en afspraken zijn al opgesteld door de BSO. Verdere invulling wordt samen met de kinderen gedaan. Zo voelen ze zich medeverantwoordelijk. Belangrijke omgangsvormen zijn:

- rustig en vriendelijk met elkaar praten
- overleggen met elkaar (medewerkers en kinderen)
- niet aan elkaar zitten als dit niet gewenst is (dus niet slaan of schoppen etc.)
- beleefd zijn (dus geen kwetsende woorden of schelden)
- er wordt niet gepest
- respect voor elkaar en ieders eigendommen (niet ongevraagd aan elkaars spullen zitten).

2. De pedagogisch medewerker als professionele opvoeder

Kinderopvang 't Mereltje gaat ervan uit dat pedagogisch medewerkers zich ervan bewust zijn dat hun pedagogisch handelen een grote invloed op het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen heeft. Door de interactie met een kind en door de invloed van de pedagogisch medewerker op de interacties van een kind met leeftijdsgenoten en de inrichting van de ruimte bepaalt elke pedagogisch medewerker in hoge mate de kwaliteit van ervaringen die kinderen in de kinderopvang opdoen.

Uit ontwikkelingspsychologisch onderzoek naar de invloed van de opvoeder-kind interactie op de ontwikkeling van kinderen, zijn verschillende kenmerken van het gedrag van opvoeders in de omgang met kinderen af te leiden, die bevorderlijk zijn voor de ontwikkeling van kinderen op de vier pedagogische basisdoelen uit het wettelijk kader. Deze kenmerken zijn te bundelen in een zestal kwaliteiten die een pedagogisch medewerker die met een groep kinderen werkt in elk geval in de interacties met de kinderen zou moeten laten zien:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor de autonomie
- Structureren en grenzen stellen
- Praten en uitleggen
- Ontwikkelingsstimulering
- Het begeleiden van interacties tussen kinderen.¹

Voor informatie en uitleg over de interactievaardigheden: zie bijlage 1.

Overige informatie

Het pedagogisch werkplan beschrijft ons pedagogisch handelen en de randvoorwaarden hiervoor. Praktische informatie betreffende inschrijving en plaatsing of andere beleidsaangelegenheden, zoals het wenbeleid, voedingsbeleid en hygiënecode zijn terug te vinden op de website.

¹ Bron: IJendoorn e.a. (2004). *De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang*. Amsterdam: Boom.

3. Locatie specifieke informatie

BSO Julianalaan is een onderdeel van Kinderopvang 't Mereltje. 't Mereltje heeft twee kinderdagverblijven en vier BSO-locaties, die verdeeld zijn in De Bilt en Bilthoven.

BSO Julianalaan is onderverdeeld in twee BSO-vestigingen Julianalaan 44 en BSO Torenkamer 52.

Deze locaties vangen enkel kinderen op van de Julianaschool.

Kinderopvang	LRK-nummer
Locatie Julianalaan 44	193687793
Locatie Julianalaan 52	158981601

Openingstijden

- Maandag : 13.30 tot 18.30 uur
- Dinsdag : 13.30 tot 18.30 uur
- Woensdag : 13.30 tot 18.30 uur*
- Donderdag : 13.30 tot 18.30 uur
- Vrijdag : 13.30 tot 18.30 uur*

*Op woensdag en vrijdag vindt de opvang plaats op één locatie, op de locatie Julianalaan 44. Ouders en kinderen zijn hiervan op de hoogte en is het contract opgenomen.

Locatie Julianalaan 44

Buitenschoolse opvang Julianalaan 44 is gelegen aan de Julianalaan 44 in De Bilt, achter (en aangrenzend aan) de Centrumkerk. De locatie beschikt over 99 fulltime kindplaatsen verdeeld over 3 groepen, te weten:

Naam basisgroep	Leeftijd kinderen*	Max. aantal kinderen	Max. aantal pedagogisch medewerkers	Plaats in pand
Houtduif	4 t/m 12 jaar	22	2	Begane grond
Sneeuwuil	4 t/m 12 jaar	22	2	Begane grond
Ekster	4 t/m 12 jaar	22	2	Kelder

Locatie Julianalaan 52

Buitenschoolse opvang Torenkamer 52 is gehuisvest in de Julianaschool aan de Julianalaan 52 in De Bilt. De locatie beschikt over 70 fulltime kindplaatsen verdeeld over 3 groepen, te weten:

Naam basisgroep	Leeftijd kinderen*	Max. aantal kinderen	Max. aantal pedagogisch medewerkers	Plaats in pand
Torenkamer 4	4 t/m 12 jaar	22	2	1e verdieping
Torenkamer 5	7 t/m 12 jaar	24	2	1e verdieping
Torenkamer 6	7 t/m 12 jaar	24	2	1e verdieping

Basisgroep

Kinderen hebben altijd maar één basisgroep. Dit is de groep waar ze samen met maximaal 4 vaste medewerkers gedurende de week aanwezig zijn. Nu kan het voorkomen dat er door vakantie of ziekte van pedagogisch medewerkers of als de basisgroep(en) dusdanig klein zijn, de groepen worden samengevoegd.

Om te voorkomen dat kinderen in bijvoorbeeld een vakantieperiode meerdere groepen zien is daarom het volgende schema opgesteld.

Uitzondering: Op dagen dat de opvang van de basisgroep dusdanig klein is, dat er één vaste beroepskracht is ingepland en zij wordt ziek of is op vakantie, kan het voorkomen dat de gehele basisgroep, naar de tweede basisgroep verhuisd zonder vaste beroepskracht. Dit gebeurt uitsluitend bij incidenten, zoals omschreven.

BSO Julianalaan 44

1 ^{ste} basisgroep	2 ^{de} basisgroep
Houtduif	Sneeuwuil
Sneeuwuil	Houtduif
Ekster	Sneeuwuil

BSO Torenkamer, Julianalaan 52

1 ^{ste} basisgroep	2 ^{de} basisgroep
Torenkamer 4	Torenkamer 5
Torenkamer 5	Torenkamer 6
Torenkamer 6	Torenkamer 5

Sommige BSO-groepen zijn op woensdag en vrijdag gesloten, de kinderen hebben hiervoor een aparte planning op hun overstijgende locatie. Dit is zichtbaar in het contract van het kind.

Locatie overstijgende opvang

1 ^{ste} locatie	Overstijgende locatie
BSO Julianalaan 44	BSO Torenkamer, Julianalaan 52
BSO Torenkamer, Julianalaan 52	BSO Julianalaan 44

Incidentele registratie basisgroep formulier

Hieronder valt:

- Als een individueel kind naar zijn/haar 2^e basisgroep gaat; ouder wordt vooraf geïnformeerd en tekent voor akkoord.
- Tijdens studiedagen en vakanties wordt er standaard opvang aangeboden. Ouders geven via de website (op hun persoonlijke pagina van de familie) aan of ze hier gebruik van willen maken of dat ze deze dagen ruilen met een andere dag.
- Afhankelijk van het aantal kinderen dat wordt aangemeld voor een studiedag of vakantiedag zal er worden uitgeweken naar de overstijgende locatie van het kind. Ouders worden hier tijdig van op de hoogte gebracht.
- In het contract tekenen ouders voor de reguliere opvang en vakantie opvang.
- De ouders worden tijdig over het vakantie programma op de hoogte gebracht. Als ouders geïnformeerd worden over het vakantieprogramma, wordt nogmaals doorgegeven op welke locatie de vakantie opvang plaatsvindt.
- Binnen de BSO-locatie mogen de kinderen en vaste pedagogisch medewerker wel gebruik maken van andere groepsruimtes, voor bijvoorbeeld activiteiten.

Beschrijving locaties binnen

BSO Julianalaan 44

Bestaat uit drie basisgroepen. Alle ruimtes zijn huiselijk en sfeervol ingericht en hebben een warme uitstraling. Zo is er een gelegenheid voor de kinderen om rustig te zitten, spelen of gewoon even rustig te kunnen lezen of bijkletsen met elkaar.

Twee groepen, Houtduif en Sneeuwuil bevinden zich op de begane grond. In de ruimte is een vide aanwezig, waar kinderen rustig een boekje kunnen lezen of kunnen chillen.

De derde groep, Ekster, is in de kelder en bestaat uit twee ruimtes. In de ene ruimte wordt gegeten en gedronken en kunnen de kinderen o.a. bouwen en op de banken een boekje lezen; in de andere ruimte kunnen kinderen o.a. knutselen en een spelletje doen.

In het midden van de locatie bevindt zich op de begane grond een prachtige, gemeenschappelijke, centrale speelruimte waar, onder begeleiding van medewerkers, gebruik van gemaakt mag worden.

BSO Torenkamer Julianalaan 52

Bestaat uit drie basisgroepen en biedt opvang aan in de daarvoor bestemde klaslokalen op de 1^e verdieping. De BSO mag ook gebruik maken van de centrale ruimte. De kinderen mogen ook gebruik maken van enkele computers.

In de school bevinden zich twee prachtige gymzalen (kleine en grote), waar, onder begeleiding van medewerkers, gebruik van gemaakt mag worden. In de gymzaal wordt geen gebruik gemaakt van de toestellen en klimrekken, omdat de pedagogisch medewerkers hiervoor niet gekwalificeerd zijn. Soms wordt gebruik gemaakt van externe sportleraren. Zij zijn gekwalificeerde sportbegeleiders, die specifiek met de kinderen bepaalde sporten kunnen uitoefenen. Wanneer deze activiteiten worden aangeboden werken zij wel met de toestellen.

In de gymzaal wordt er nooit zonder toezicht van een pedagogisch medewerker gespeeld.

Beschrijving locaties buiten

De buitenspeelruimte bevindt zich zowel op het schoolplein als op de speelplaats van de BSO Julianalaan 44.

Om de school bevindt zich een hek, dat een afscheiding biedt aan de verschillende spelmogelijkheden.

De kinderen van BSO Julianalaan 44 en 52 mogen allemaal gebruik maken van elkaars speelplein. Op deze manier blijft er ook een verbinding bestaan.

Op de speelplaats van BSO Julianalaan 44 is o.a. een zandbak, een klimrek en een ruimte om te voetballen aanwezig.

Op het schoolplein is ook nog een grote zandbak, een podium, schommel (uilennest), amfitheater en duikelrek aanwezig. Er zijn hoogteverschillen, tunnels en een voetbalplein, zodat alle kinderen zich op eigen wijze mogen en kunnen vermaken.

BSO Julianalaan 44 en 52 maken veel gebruik van de buitenruimtes. Daarnaast maken we soms een uitstapje naar het nabijgelegen bos, op loopafstand van de locatie. Zie ook Buiten spelen op een externe locatie, pag. 19.

Het schoolplein (BSO Torenkamer, Julianalaan 52) is geen openbare speelplaats.

Een kind van de BSO mag niet mee naar huis met een kind van buitenaf, tenzij hier vooraf toestemming voor is gegeven door ouder/verzorger.

Voor de externe kinderen, die op het schoolplein spelen, gelden dezelfde spelafspraken, als het nodig blijkt te zijn, kunnen de medewerkers hen hierop aan spreken en eventueel wegsturen.

Dit geldt niet voor de speelplaats van BSO Julianalaan 44, hier spelen alleen kinderen van de BSO.

4. BKR

De beroepskracht-kindratio (BKR) geeft de verhouding aan tussen het aantal kinderen en het aantal pedagogisch medewerkers op een groep. Daarvoor zijn rekenregels opgesteld. De invoeringsdatum van de nieuwe rekenregels van de BKR is 1 januari 2019. Daarnaast heeft de BKR tot doel beter aan te sluiten bij de ontwikkelingsfasen van kinderen. Daarom is het aantal kinderen op een groep afhankelijk van hun leeftijd.

Op de BSO mag sinds juli 2024 de BKR berekend worden op basis van het totaal aantal kinderen binnen het kindercentrum (locatieniveau) in plaats van op basis van het aantal kinderen binnen een basisgroep (groepsniveau).

De ratio wordt berekend aan de hand van de wettelijke eisen, hulpmiddel hierbij is www.1ratio.nl.

Wat betekent dit voor de samenstelling van een groep?

Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker
4 t/m 6 jaar	11
7 en ouder	12

4.1. 3-uursregeling buitenschoolse opvang (BSO)

Een kinderopvangorganisatie mag in bepaalde gevallen afwijken van de beroepskracht-kindratio (bkr). Dat staat in de wettelijke 3-uursregeling kinderopvang. Op dagen dat de BSO ten minste 10 aaneengesloten uren opvang biedt, mogen we maximaal 3 uur per dag minder beroepskrachten inzetten. Gedurende die periode moet ten minste de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig zijn.

De BSO vangt kinderen doorgaans korter op dan 10 aaneengesloten uren. Voor en na de dagelijkse schooltijd en tijdens vrije middagen van de basisschool, mag de BSO maximaal een halfuur per dag minder beroepskrachten inzetten. Gedurende die periode moet minimaal de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig zijn.

4.1.1. Afwijktijden tijdens reguliere schoolweken, bij minder dan 10 uur aaneengesloten opvang

Om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen, bij de BSO de volgende indeling (uitgaande van de beroepskracht-kind ratio):

	Dienst	Afwijktijden
Groep met 1 pedagogisch medewerker	13.00 – 18.30 uur	Van 15.00-15.10 uur of 16.00-16.10 uur tijdens het halen van de kinderen die van de sport in de school komen, en van 17.45-18.00 uur, tijdens het ophalen van de kinderen. Mocht het nodig zijn dat qua kind- ratio het nodig is dat een pedagogisch medewerker langer blijft, zal de pedagogisch medewerker langer aanwezig zijn, zodat we de halfuur afwijking kunnen waarborgen.
Groep met 2 pedagogisch medewerkers	13.00 uur tot 17.45 uur 13.00 uur tot 18.30 uur	

4.1.2. Afwijktijden tijdens vrije dagen van de basisschool

Op vrije dagen van de basisschool en tijdens schoolvakanties kan de BSO wel 10 aaneengesloten uren opvang bieden. In dat geval mag de BSO gedurende een periode van maximaal 3 uur minder beroepskrachten inzetten. Ook dan geldt dat minimaal de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig moet zijn.

	Diensten	Afwijktijden
Groep met 2 pedagogisch medewerkers	07.30 - 17.00 uur of 08.00 - 17.30 uur of 08.15 - 17.45 uur of 08.30 - 18.00 uur of 09.00 - 18.30 uur	Van 08.30-09.00 uur tijdens het brengen van de kinderen. Tussen 12.30-14.00 uur krijgen de beroepskrachten de mogelijkheid een half uur te lunchen. Hierdoor varieert de afwijking van de BKR van 1,0 tot 1,5 uur. Tenslotte van 17.30-18.00 uur tijdens het ophalen van de kinderen. Wij wijken dus niet af tussen 07.30-08.30 en 09.00-12.30 & 14.00-17.30 en na 18.00 uur.

Algemeen; bij reguliere schoolweken en vrije dagen van de basisschool

Aan het einde van de dag worden de groepen vanaf 18.00 uur samengevoegd; er zijn dan al veel kinderen opgehaald, waardoor we de BKR altijd kunnen blijven waarborgen.

In dit half uur wijken we niet af van de wettelijke 3-uursregeling.

Mocht het noodzakelijk zijn om de kind-leidster ratio te behouden, dan zal de pedagogisch medewerker langer aanwezig blijven, zodat we kunnen voldoen aan de toegestane halfuurafwijking.

Uiteraard staan tijdens bovenstaande situaties de behoeften en emotionele veiligheid van de kinderen voorop. Dit betekent dat we:

- aan de randen van de dag alleen afwijken op de tijden dat er minder kinderen zijn. Hierdoor kunnen we gerichte activiteiten aanbieden, de kinderen de volle aandacht en ruimte bieden en een zorgvuldige overdracht houden met ouders.
- er zorg voor dragen dat de roosters, inclusief bijbehorende personeelszetting, altijd zo stabiel (uitgezonderd calamiteiten) mogelijk zijn. Dit draagt eraan bij dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. We streven ernaar dat kinderen zoveel mogelijk een vertrouwd 'gezicht' zien aan de randen van de dag en tijdens pauzes.

4.1.3. Vaste gezichten

Naast de BKR, vinden we bij kinderopvang 't Mereltje het bieden van vaste gezichten van belang. We vinden het belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers de kinderen echt kennen. Dat ze weten wat de individuele behoeften zijn van ieder kind en welke wisselwerking er is op de groep. Een vast gezicht maakt het mogelijk de begeleiding, houding en activiteiten feilloos af te stemmen op de vragen van de kinderen, wat bijdraagt aan de sociaal-emotionele veiligheid. Om die reden krijgt ieder kind een vaste mentor (pedagogisch medewerker) toegewezen.

Op de dagen dat een kind komt, is altijd minimaal één van deze vaste gezichten aanwezig.

Naast het vaste gezicht staan ook andere pedagogisch medewerkers op de groepen.

In geval van ziekte, verlof of vakantie proberen we het rooster zo vorm te geven dat het vaste gezichten criterium wordt gehanteerd en hiermee de emotionele veiligheid en stabiliteit gewaarborgd blijft. Uiteraard kunnen er zich situaties voordoen waarin overmacht tijdelijk de

overhand kan nemen en er geen ander vast gezicht te vervanging kan worden ingezet. Als dit het geval is nemen we (op volgorde) onderstaande stappen:

- We vragen of een vaste collega, die werkzaam is op de groep, (extra) wil werken.
- We zetten een andere vaste collega die werkzaam is op de locatie op de groep. Gezien het huiselijke karakter van onze locatie, het opendeuren beleid dat we hanteren en de gezamenlijke buitenruimtes, zijn veel kinderen bekend met alle medewerkers op de locatie.
- Er wordt een stagiair (BBL /of BOL) ingezet die werkzaam is op de betreffende groep. Uiteraard conform de regels van de CAO.
- We vragen een vaste collega van een andere locatie om (extra) te werken.
- We werken met vaste flexkrachten die bekend zijn met de missie en visie van de organisatie.

Indien we noodgedwongen van het vaste gezichten criterium afwijken streven we naar de waarborging van de emotionele veiligheid en stabiliteit van de kinderen. Het welbevinden van de kinderen blijft ons uitgangspunt. Zo voldoen we aan de BKR en zijn medewerkers, die worden ingezet ter vervanging, zich bewust van het feit dat ze geen vast gezicht zijn. Ze benaderen de kinderen op een zorgvuldige en rustige manier, zodat de kinderen de ruimte krijgen om aan de situatie te wennen. Alle medewerkers zijn daarnaast op de hoogte van de missie en visie van Kinderopvang 't Mereltje en handelen hierdoor allemaal op dezelfde herkenbare en pedagogische wijze.

4.2. Wennen

Wij besteden extra aandacht aan de kinderen die voor het eerst op de BSO komen spelen, zodat zij zich snel op hun gemak voelen en wij hen en zij ons goed leren kennen. Via de afdeling planning wordt informatie van een nieuw kind doorgegeven. Naar aanleiding van deze gegevens neemt de BSO-coördinator telefonisch contact op met de ouder(s) van het kind om een intakegesprek in te plannen. In dit gesprek worden de formulieren ingevuld, telefoonnummers uitgewisseld, uitleg over de middag, uitleg vakanties en studiedagen en wat evt. van belang is voor het kind, allergieën, medicatie, etc.

Met de ouder(s) worden ook de eerste dag(en) besproken. Hoe het met ophalen gaat, wie dat doet en wat het beste is voor hun kind. Wat kan hun kind aan zo'n eerste dag. Het is nl. best intensief. Fijn om op tijd op te halen waar mogelijk en dit op te bouwen, zodat het kind rustig kan wennen.

Tijdens dit gesprek kunnen ouders ook al hun vragen kwijt over de BSO. Ook wordt er een rondleiding gegeven, zodat ouder(s) en kind bekend en vertrouwd raken met de locatie. Hierna vragen we de ouder(s) afscheid te nemen van het kind.

5. Het dagritme

We hanteren een vaste dagindeling waarin eten en drinken, spelen en activiteiten doen in vaste volgorde terugkomen. Wij doen dit omdat kinderen behoefte hebben aan structuur, waardoor ze zich veilig en geborgen kunnen voelen. Daarnaast zijn wij sensitief voor en responsief op de signalen van de kinderen. Dit kan betekenen dat als de omstandigheden hiertoe uitnodigen er kan worden afgeweken van de richttijden. Bijvoorbeeld als de kinderen nog verdiept in hun spel zijn, kan er wat later worden gegeten. Wij vinden de volgorde van het dagritme belangrijker dan de tijd. We stellen de individuele behoefte boven het dagritme.

De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de behoeften van de kinderen. Er wordt kind-volgend gewerkt en ruimte gegeven aan de eigenheid van ieder kind. Er is respect voor de autonomie van de kinderen, zij mogen zelf dingen doen en ontdekken. Zelfstandigheid en zelfredzaamheid wordt gestimuleerd.

Het ophaalmoment

Een middag op de BSO begint bij het ophalen op school.

BSO Julianalaan 44

Alle kinderen worden door de leerkracht naar het verzamelpunt in de school, in de kleine gymzaal op de begane grond, gebracht. Jongere kinderen en kinderen die nieuw zijn, worden in de klas opgehaald. Vanuit de kleine gymzaal lopen alle kinderen, met een pedagogisch medewerker naar Julianalaan 44.

BSO Torenkamer Julianalaan 52

Alle kinderen komen zelf naar hun aangewezen groepsruimte/klaslokaal. Hier zijn de pedagogisch medewerkers aanwezig.

5.1. Dagritme reguliere schoolweken

13.30-13.45 uur	Overleg met het voltallige BSO-team over de desbetreffende middag, geleid door de BSO-coördinator.
Vanaf 14.00-14:30 uur	Kinderen worden opgevangen in hun eigen groep met vaste pedagogisch medewerkers waarbij de definitieve presentie wordt vastgesteld. Doorgaans wordt op middag als volgt gestart: <i>Julianalaan 44:</i> Buiten spelen/vrij spel. <i>Julianalaan 52:</i> Er volgt een drinkmoment met een gezonde snack en de aangeboden activiteiten worden met de kinderen gedeeld. Er is aandacht voor hun welzijn en kinderen worden betrokken om mee te helpen.
14:30-15:00 uur	<i>Julianalaan 44:</i> Drinkmoment met een gezonde snack en de aangeboden activiteiten worden met de kinderen gedeeld. Er is aandacht voor hun welzijn en kinderen worden betrokken om mee te helpen. <i>Julianalaan 52:</i> Buiten spelen/vrij spel.
15:00-15:30	Huiswerkmoment.
15.00 uur	Start van gerichte activiteiten, dit kan zijn: Sport & Spel, creatief, koken, ontspanning, eigen invulling.
16.20 uur	De activiteit wordt afgerond. Wanneer de activiteit gezamenlijk opgeruimd is mag er tot 17.00 uur vrij gespeeld worden.
16:30 uur	Eetmoment. Iedereen wast zijn/haar handen. De kinderen krijgen een gezonde snack (groente en fruit) en wat te drinken. De kinderen kunnen het fruitmoment ook gezamenlijk doen buiten of binnen.
17.30-18.30 uur	De pedagogisch medewerker is met eigen groep en er mag vrij gespeeld worden. Wanneer de dienst van de pedagogisch medewerker erop zit zal een overdracht doorgegeven worden aan een collega, zodat er een aanspreekpunt is voor het kind en de ouder.
16.30 - 18.30 uur	Ophaalmoment.
Dagelijks	Er wordt extra aandacht aan sport en spel besteed, waarvoor de gymzaal van de school gebruikt mag worden. Hier worden spelactiviteiten aan voor één of meer groepen van de buitenschoolse opvang aangeboden.
extra	Kinderen kunnen worden vervoerd van en naar hun sport of activiteit tijdens BSO-tijd. Deze shuttlediensten worden gereden door medewerkers van 't Mereltje. De shuttles vinden plaats op maandag tussen 15.00-17.30 uur. <i>Bij afwezigheid van de 'vaste' shuttledienst-medewerker zal iemand van het hoofdkantoor de shuttles overnemen.</i>

	Bij de plaatsingsbevestiging tekenen de ouders dat zij akkoord gaan met de wijze van opvang tijdens het moment van vervoer, zoals opgenomen in de algemene voorwaarden.
--	---

5.2. Dagritme vakantieweken

Tijdens schoolvakanties en studiedagen van de Julianaschool is de BSO geopend van 07.30 – 18.30 u.

Er wordt in de vakanties altijd gewerkt met een thema, met een gevarieerd activiteitenaanbod.

De ouders krijgen zes weken van tevoren het vakantieprogramma via de webmail toegestuurd. Zij kunnen hun kind dan tot drie weken van tevoren aanmelden voor de vakantie BSO. Daarna is plaatsing op basis van beschikbaarheid. Ook worden er in de vakanties leuke en educatieve uitstapjes ondernomen.

De activiteiten zijn aangepast op de leeftijd en het niveau van de kinderen.

07.30 - 09.00 uur	Openen en ontvangst kinderen. Vrij spel in de hoeken, aan tafel en/of buiten.
08.30 - 09.00 uur	Klaarzetten fruit met thee en water. Medewerkers begeleiden de kinderen naar hun stamgroep en ontvangen daar de nog binnenkomende kinderen.
09.00 - 09.30 uur	Handen wassen. Fruit met water/thee moment. Aanbod betreft activiteiten doorspreken. Gevolgd door eigen inbreng van de kinderen, kinderp participatie wordt gestimuleerd.
09.30 - 10.00 uur	Dagbespreking voor de medewerkers. Afruimen, afwassen en schoonmaken waar nodig.
10.00 - 11.30 uur	Activiteit(en) opstarten en uitvoeren. Wc en contactpunten schoonmaken.
11.15 - 11.30 uur	Medewerker wast handen en zet de lunch klaar.
11.30 - 12.15 uur	De kinderen wassen hun handen. Per groep: o.a. één kan water, één pak melk of een kan thee. Per groep: per kind één beker en één bord. Per groep: brood met o.a. humus, zuivelspread, vega smeeworst, kipfilet, sandwichspread, jam, appelstroop, kokosbrood, boter. Voor elk product wordt een apart mes gebruikt.
12.15 - 14.00 uur	Afruimen, afwassen, schoonmaken en vegen/stofzuigen. Kindertoilet schoonmaken. Rustmoment in de hoeken, aan tafel en/of buiten. Medewerkers houden om de beurt pauze zoals aangegeven in de 3 urenregeling.
14.00 - 14.30 uur	Handen wassen, eten en drinken (koekje o.id. met water of thee).
14.30 - 15.00 uur	Afruimen, afwassen en schoonmaken.
15.00 - 16.15 uur	Activiteit opstarten en uitvoeren.
16.30	Groentesnack klaar maken en water klaarzetten. Handen wassen, eten en drinken (groentesnack en water).
17.15 - 17.30 uur	Afruimen, afwassen en schoonmaken.
16.30 - 18.30 uur	Ophaalmoment. Vrij spel in de hoeken, aan tafel en buiten. Laatste schoonmaaktaken, kindertoilet etc. schoonmaaklijst aftekenen. Afsluiten van locatie.

5.3. Rituelen en vieringen

BSO Stormvogel volgt het pedagogisch beleid van 't Mereltje, waarin is opgenomen dat er geen feestdagen als Kerst, Sinterklaas en Pasen worden gevierd. Dit om rust te waarborgen; de kinderen worden op school en thuis al genoeg met deze feesten geconfronteerd. Daar is er voldoende aandacht voor. Als de kinderen willen knutselen voor een feestdag is daar natuurlijk altijd ruimte voor.

Is een kind jarig en wil het uitdelen dan kan er, als het kind dit wil, voor hem of haar gezongen worden. Dit is niet verplicht, daarin is ieder kind en elke ouder vrij.

Als een kind afscheid neemt en de BSO gaat verlaten, dan mag het kind op de laatste dag uitdelen en wordt met alle kinderen 'zeg maar dag met je handje' gezongen. Ook krijgt het kind een afscheidscadeautje. Eens in het jaar, voor de zomer, is er een BSO-eindfeest.

5.4. Activiteitsaanbod

BSO Julianalaan heeft een gevarieerd activiteitenaanbod. Zo wordt er graag gebruik van de mogelijkheden die de directe omgeving te bieden heeft en worden materialen die daar te vinden zijn gebruikt bij de overige activiteiten. Regelmatig terugkerende activiteiten bij BSO Julianalaan zijn:

- Binnen en buiten spelen.
- Gymzaal
- Naar het bos.
- Groepsactiviteiten, zoals voetballen, verstoppertje, frisbeeën en andere spelletjes.
- Creatieve activiteiten o.a. met materiaal dat verzameld wordt tijdens uitjes.
- Wekelijks worden er diverse activiteiten aangeboden zoals koken/bakken, sport en spel, enz.

Bij het aanbieden van activiteiten wordt rekening gehouden met de verschillende interesses, talenten en leerstijlen van zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers; door wisselende thema's en activiteiten aan te bieden, en door de kinderen dagelijks mee te laten praten en beslissen over de invulling van de (mid)dag.

Type activiteiten, activiteitenkisten en thema's tijdens vakanties

Om aan te sluiten bij de ontwikkeling van kinderen is er volop ruimte nodig voor 'vrij spel' en meespelen. Daarnaast worden er afwisselend een zestal type activiteiten aangeboden om aan te sluiten bij de interesses, talenten en leerstijlen van zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers.

Dit zijn: expressie, natuur & techniek, sport & spel, koken & bakken, dans en creatief.

Tijdens de vakanties is er een thema, waarbij voor elke periode van drie weken suggesties worden geboden voor (type) activiteiten.

Ruimte voor het verdiepen, verbreden en herhalen van de activiteit(en)

Door de periode, waarin de (type) activiteiten aangeboden worden, ontstaat er dagelijks tijd en ruimte om te verdiepen, verbreden en te herhalen. Door de kinderen actief mee te laten denken over de vormgeving van de activiteiten worden ze intrinsiek gemotiveerd. Wanneer het lukt om van een eigen idee tot een resultaat te komen heeft dit een positieve uitwerking op het zelfvertrouwen en zelfbeeld van kinderen. Door de kinderen mee te laten beslissen over de vormgeving van de activiteit leren de kinderen realistische, eigen- en groepsgerichte keuzes te maken.

Iedereen leert zichzelf en de ander beter kennen, doordat interesses, talenten en leerstijlen beter zichtbaar worden. Pedagogisch medewerkers kunnen hierdoor beter differentiëren en dus aansluiten bij, zowel individuele- als groepsgerichte wensen. Wat ook weer een positieve uitwerking heeft op het groepsklimaat.

Meedenken en beslissen

Regelmatig wordt met kinderen besproken welke activiteiten zij graag zouden willen doen. Tijdens deze brainstormsessies vertellen de kinderen zelf wat ze leuk zouden vinden om te doen en wat daar allemaal bij komt kijken. De kinderen gaan de activiteit op eigen wijze vormgeven en uitvoeren onder gepaste en authentieke begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Iedere vakantie wordt vooraf door het team het thema en de voorgestelde activiteiten doorgenomen. Aan de hand van deze suggesties gaan de pedagogisch medewerkers in gesprek met de kinderen en worden kinderen uitgedaagd om op eigen ideeën te komen. Zo krijgen de kinderen de kans om mee te denken en beslissen over de dag invulling en het activiteitenaanbod. Iedere dag ontstaat er een programma dat door de kinderen en pedagogisch medewerkers wordt vormgegeven en uitgevoerd. Intrinsieke motivatie, authenticiteit, en talent worden zo ten volle benut.

Kansen grijpen en kansen creëren

Bij het aanbieden van de activiteiten spreken we van kansen grijpen en kansen creëren. Kansen grijpen betekent dat de kansen benut worden om van een gewone, dagelijkse situatie een leersituatie te maken. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin de pedagogisch medewerker meespeelt, zoals in de zandbak. Het kind maakt met de pedagogisch medewerker tunnels en samen wordt onderzocht wat wel en niet werkt en waarom.

Een kind wil dat de pedagogisch medewerker zijn gezicht insmeert met zonnebrandcrème. De pedagogisch medewerker doet voor hoe hij het zelf kan doen en hoe een ander kind hem aanwijzingen kan geven, zodat hij erachter komt waar er nog wit zit op zijn gezicht. Hoe jonger het kind, hoe meer het leren zich in het hier-en-nu plaatsvindt.

Bij het kansen creëren, wordt doelbewust een activiteit aangeboden, waarbij kinderen nieuwe ervaringen kunnen opdoen.

Zoals bij het werken met type activiteiten, vanuit de activiteitenkisten en het themagericht werken tijdens de vakanties. Bijvoorbeeld: een kleuter en een achtjarige willen beiden graag zelf een sjaal maken als attriboot voor de theatervoorstelling. Als ze er niet uitkomen hoe dit aan te pakken zou de pedagogisch medewerker aan de kleuter het volgende voor kunnen stellen. 'Zou jij uit de mand met stofjes een mooie lap uit kunnen kiezen? Dan knippen we samen met de stoffenschaar de sjaal uit.' En de achtjarige zou kunnen leren breien, want dat zou de pedagogisch medewerker haar kunnen leren. Vervolgens schuiven er nog acht kinderen aan die gedurende een bepaalde periode willen leren breien. En worden de sjaals het onderwerp van de theatervoorstelling. Hieronder meer tips rondom kansen grijpen en kansen creëren.

Voor de pedagogisch medewerker

Kansen creëren

- Kinderen mogen meedenken in het activiteitenprogramma. Vraag ze regelmatig, bijvoorbeeld tijdens het spelen of eten en drinken, of zij ideeën voor activiteiten willen aandragen. Ook spontane ideeën zijn welkom.
- Zorg ervoor dat alle kinderen mee mogen denken aan de activiteiten.
- Plan bepaalde activiteiten meteen in.
- Schrijf de namen/dagen van de kinderen bij de verzonden activiteit. Dit geeft houvast bij de planning en uitvoering.
- Verdeel de taken en tref de nodige voorbereiding. Denk aan bestellingen, activiteitenkisten, eventuele deurmemo's of e-mails (bij uitjes).
- Denk aan de verschillende ontwikkelingsgebieden en differentieer op leeftijd en ontwikkeling.

Kansen grijpen

- Geef de kinderen dagelijks de begeleiding die nodig is om aan de slag te kunnen gaan met zelfverzonnen plannetjes.
- Uiteraard mag je zelf ook meespelen, suggesties doen en initiatieven nemen.
- Ken je eigen kwaliteiten en zet ze in. Leer de kinderen kennen en weet wat zij graag doen in hun vrije tijd. Gebruik je interactievaardigheden.
- Wees een voorbeeld voor de kinderen. Als je iets graag wil doen of maken. Ga ervoor!
- Alles opruimen niet alleen na ieder dagdeel, maar ook in de laatste week van een periode, geef alles mee naar huis.
- Ruim de woordwebben op in de activiteitenkist, leuk ter inspiratie voor volgende keren.

5.4.1. Buiten spelen op een externe locatie

Wanneer je het terrein verlaat om bijvoorbeeld te spelen bij het schoolplein van de Julianaschool of de speelplaats van BSO Julianalaan 44, de speeltuin in de buurt of het bos doorloop je de volgende stappen:

- Je gaat samen met een collega of stagiaire. (vier-ogenbeleid en veiligheid).
- Je neemt een lijstje mee met het aantal kinderen dat mee gaat en hun namen.
- Alle kinderen die meegaan zijn naar de wc geweest.
- Afhankelijk van het weer zijn alle kinderen ingesmeerd met zonnebrandcrème.
- Alle kinderen dragen een hesje van 't Mereltje.
- Er is een EHBO-tasje mee met: een fles vers water, washandjes, tissues, pleisters, Prikweg, een plastic afvalzakje, de tablet om foto's te maken, de opgeladen mobiele telefoon.
- Je laat je leidinggevende en/of BHV-er weten dat je weggaat en hoe laat je terug bent.
- Je telt bij het hek de kinderen of het aantal klopt, dit doe je ook bij aankomst en meerdere keren tussendoor. Dit herhaal je bij vertrek en aankomst.
- Neem afspraken, regels en plannen met de kinderen door, voordat ze gaan spelen.
- Ga je met de hele groep? Dan hang je een memo op met de tijd dat je terug bent.
- Je laat je leidinggevende en/of BHV-er weten dat je weer terug bent.

Afspraken in het bos

- In het bos kan de groep gesplitst worden; echter blijven we dicht bij elkaar en hebben pedagogisch medewerkers altijd een telefoon op zak en elkaars nummer. De vuistregel is dat we elkaar nog moeten kunnen horen.
- De groep kan bijvoorbeeld gesplitst worden in een kleutergroep en een 6 of 8 plus groep.
- Kind en pedagogisch medewerker moeten elkaar kunnen horen en zien.

5.4.2. Zelfstandigheid/aansprakelijkheid

Tijdens het buitenspelen worden kinderen zoveel mogelijk gestimuleerd en aangestuurd op zelfstandigheid. De kinderen mogen zelfstandig spelen. Op het klimrek, op de schommel, enz. mogen de kinderen dan ook zelfstandig spelen. Uiteraard zijn er wel voor alle toestellen speel afspraken gemaakt die zijn opgenomen in ons Veiligheids- en gezondheidsverslag (RI&E).

De pedagogisch medewerker(s) houden de speeltoestellen en de kinderen wel in de gaten, maar staan er dus niet bij. Er worden duidelijke afspraken met de kinderen gemaakt.

Er moet toestemming gevraagd worden aan de pedagogisch medewerkers, zodat zij op de hoogte zijn wie er spelen. Ouders hebben hiervoor een formulier ingevuld dat hun kind hier zelfstandig mag buitenspelen.

Uiteraard zijn er wel regels betreft dit zelfstandig buitenspelen:

- De medewerkers houden natuurlijk in de gaten waar het kind zich bevindt.
- Als er iets op het plein gebeurt komt het kind naar binnen om de medewerker op de hoogte te stellen.

- Het kind mag niet buiten de hekken van de school komen. Alleen op het schoolplein, grasveldje of moestuin.
- Als een kind zelfstandig buiten wil spelen zonder dat de medewerker mee gaat, moet de ouder een formulier invullen waarop staat dat hun kind zonder toezicht op het schoolterrein mag spelen. Door dit te ondertekenen is de BSO dan ook niet aansprakelijk voor de gevolgen.

Het kind mag niet mee naar huis met een kind van buitenaf. Er spelen namelijk ook externe kinderen op het schoolplein (niet op BSO Julianalaan 44). Het schoolplein is een openbare speelplaats.

Voor de externe kinderen gelden dezelfde spelafspraken, als het nodig blijkt te zijn, kunnen de medewerkers hen hierop aan spreken.

5.4.3. Huiswerk

Naarmate kinderen ouder worden krijgen zij huiswerk mee vanuit school. Dit geldt voornamelijk voor kinderen van 7 jaar en ouder. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de gelegenheid krijgen om huiswerk te maken op de buitenschoolse opvang.

Er wordt in overleg een rustige plek gezocht met weinig prikkels, waar zij aan hun huiswerk kunnen zitten. Om de balans tussen inspanning en ontspanning te waarborgen wordt er één moment op de dag gekozen waaraan de kinderen aan huiswerk kunnen zitten (zie dagritme). Dit wordt met de kinderen besproken bij het eet -en drink moment. Het huiswerk moment duurt niet langer dan 30 minuten.

6. Beroepskrachten

BSO Julianalaan 44 en 52 hebben vaste, gediplomeerde pedagogisch medewerkers werken op de groep. Dit zijn vertrouwde gezichten voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers bouwen een vertrouwensband op met de kinderen, waardoor ieder kind zich veilig en vertrouwd voelt.

Incidenteel wordt er gewerkt met uitzendkrachten, maar enkel ter aanvulling van een veilig en vertrouwd gezicht. Als de vaste medewerker afwezig is, wordt in eerste instantie geprobeerd dit intern op te lossen met een pedagogisch medewerker uit het vaste team. Eventueel wordt een medewerker van een nevenlocatie ingezet.

Wij volgen de wettelijke regelgeving met betrekking tot de verklaring omtrent gedrag (VOG). Een sollicitant wordt niet eerder aangesteld dan dat de VOG in orde is en in het personenregister kinderopvang gekoppeld aan 't Mereltje. De GGD toetst of de VOG van de medewerkers in orde zijn. Het team bestaat uit gevarieerd opgeleide mensen: niveau MBO 3 en 4 en HBO.

6.1. Anders gekwalificeerde beroepskrachten in de buitenschoolse opvang

Bij de buitenschoolse opvang is het mogelijk dat medewerkers met een beroepsachtergrond, talent of expertise zoals professionele musici, sporters, bioloog, technicus, theatermaker, medewerkers met achtergrond in de (jeugd)zorg, ingezet mogen worden op de BSO. Zij leveren, vanuit hun deskundigheid, een bijdrage aan het activiteitenaanbod binnen de BSO en tellen mee in het aantal in te zetten beroepskrachten.

Deze medewerkers worden ingezet als zij een pedagogische module (welke zijn vastgelegd in de CAO Kinderopvang) hebben afgerond, een VOG hebben en geregistreerd zijn in het personenregister. De anders gekwalificeerde beroepskracht werkt altijd naast een gekwalificeerde medewerker op de groep of locatie. Deze gekwalificeerde medewerker begeleidt de anders gekwalificeerde medewerker tijdens het werk.

De onderlinge taakverdeling wordt afgestemd tijdens de BSO-dagstart, met als doel dat de medewerker werkt volgens het pedagogisch beleid van 't Mereltje, het pedagogisch werkplan, de werkafspraken van de locatie en de taakverdeling.

Hij/zij trekt samen met de collega's op en geeft invulling aan het programma op de BSO om de ontwikkeling van de kinderen nog meer te ondersteunen.

6.2. Open aanspreekcultuur en vierogen principe

Op onze opvanglocaties heerst een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om het pedagogisch handelen met elkaar te bespreken zo laag mogelijk is.

Op de BSO is een vierogen beleid niet verplicht. Medewerkers zijn zich bewust van de risico's in het werken met kinderen en proberen met elkaar het zo veilig mogelijk te maken. Zo letten de medewerkers op elkaar en de kinderen en zijn op de hoogte van grensoverschrijdend gedrag. Ze lopen zonder kloppen bij elkaar binnen en gaan zo veel mogelijk met minimaal 2 pedagogisch medewerkers op pad met bv. een uitstapje.

Als er gedragingen worden opgemerkt die niet wenselijk of zelfs absoluut niet getolereerd kunnen worden, zullen de collega's elkaar -waar mogelijk direct en anders op een later moment- op aanspreken. Afhankelijk van de ernst en/of de frequentie van het gedrag wordt de BSO-coördinator ingelicht. De betreffende collega heeft hierin de keuze om dit zelf met de BSO-coördinator te bespreken of om dit te doen. Als de collega voor geen van beide opties kiest, zal de collega, die het gedrag heeft waargenomen, aangeven dat de BSO-coördinator wordt geïnformeerd over de waargenomen gedragingen.

6.3. Opleiding en scholing

Naast de Kinder-EHBO, BHV-trainingen en bijscholing op het gebied van de Meldcode Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag wordt jaarlijks gekeken welke opleidingen, cursussen en trainingen kunnen worden aangeboden en welke medewerkers hiervoor in aanmerking komen.

Kinderopvang 't Mereltje is een SBB erkend stagebedrijf. Voor de stabiliteit voor de kinderen en de werkdruk wordt er per groep per jaar maximaal één stagiaire aangesteld. Net als alle medewerkers die in dienst zijn van Kinderopvang 't Mereltje, beschikken ook alle stagiaires over een Verklaring Omtrent Gedrag.

De stagiaires worden begeleid door een werkbegeleider die als pedagogisch medewerker werkzaam is op de groep waarop de stagiair werkzaam is. De dagelijkse begeleiding vindt plaats tijdens het werk. In het geven van aanwijzingen, in het begeleiden van de uitvoering van de praktijkopdrachten, en in de dagelijkse feedback naar de student. Naast deze dagelijkse begeleiding voert de werkbegeleider regelmatig een begeleidingsgesprek met de student, gemiddeld met een frequentie van eens per twee weken (in het begin mogelijk meer dan aan het einde van de BPV-periode). Naarmate de stage vordert mogen de stagiaires steeds meer werkzaamheden uitvoeren. Eerst onder begeleiding, later steeds meer zelfstandig maar altijd onder het oog van een gekwalificeerde pedagogisch medewerker. Stagiaires ondersteunen bij de verzorging van de kinderen en bij de activiteiten die we doen. Onze pedagogisch medewerkers blijven echter altijd eindverantwoordelijk.

Naast stagiaires werkt Kinderopvang 't Mereltje ook met BBL (beroepsbegeleidende leerweg) studenten. BBL studenten zijn werknemers die een werk/leertraject volgen. Zij werken op de groep en volgen daarnaast nog onderwijs. BBL studenten worden ingezet conform de eisen zoals deze zijn beschreven in de CAO Kinderopvang.

We beschikken over een BPV-beleid waarin wordt toegelicht welke taken die beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers in de dagopvang kunnen uitvoeren en de wijze waarop zij hierbij worden begeleid. Naast een focus op inhoudelijke kennis worden stagiairs ook beoordeeld op beroepshouding en werknemerschap.

Voor extra activiteiten, zoals een muziekworkshop, werken we met professionals en/of vrijwilligers.

7. Mentorschap

Alle kinderen die bij Kinderopvang 't Mereltje komen krijgen een pedagogisch medewerker als mentor toegewezen gekregen. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst. Zij is het eerste aanspreekpunt voor ouders en bespreekt periodiek de ontwikkeling met hen. In deze paragraaf wordt omschreven hoe het mentorschap binnen Kinderopvang 't Mereltje wordt vormgegeven.

Toewijzen van mentor

Voor de start van de opvang bekijkt het team welke pedagogisch medewerker de mentor van het kind wordt. Er wordt gekeken naar wie het kind het meeste ziet en naar een evenredige verdeling van de groep kinderen naar het aantal werkdagen van de medewerkers. De mentor heeft geen familiale of vriendschappelijke band met het kind of de ouders.

De BSO-coördinator neemt contact op met de ouders om een kennismakingsgesprek te plannen. (zie ook 4.2. Wennen)

De mentor zal hierna kennismaken met de ouders (en het kind) en kenbaar maken dat zij de mentor zal zijn en uitleg geven over wat het mentorschap inhoudt.

7.1. Pedagogische ondersteuning

Indien er behoefte is aan meer informatie over of objectieve blik op het gedrag of de ontwikkeling van kinderen kunnen de pedagogisch medewerkers een beroep doen op de pedagogische coach van de locatie. Per situatie wordt bekeken hoe de pedagogisch coach kan ondersteunen. Dit kan door middel van een observatie op de groep, een gesprek met de pedagogisch medewerkers, maar ook door informatieverstrekking tijdens een overleg.

De pedagogisch coach kan mogelijke opvoedproblemen, ontwikkelingsproblemen of -achterstanden signaleren en de medewerkers adviseren in de pedagogische aanpak, maar diagnosticeert niet en stelt geen behandelplannen op. Mocht een aanpak nodig zijn die buiten de verantwoordelijkheden en mogelijkheden van Kinderopvang 't Mereltje valt, wordt er een gesprek met de ouders aangegaan waarin de ouders worden doorverwezen voor nader onderzoek of naar een specialist.

7.2. Zorg om een kind

Wanneer de pedagogisch medewerker zaken opvalt aan het gedrag van het kind, wordt dit altijd met de ouders besproken. Samen met de ouders maakt de pedagogisch medewerker een plan van aanpak. De pedagogisch medewerker wordt ondersteund door collega's, pedagogisch coach en de BSO-coördinator. De pedagogisch medewerker kan de ouders attent maken op een externe instantie, zoals de logopedist, fysiotherapeut, etc.

7.3. Vragen over of problemen binnen de ontwikkeling en opvoeding

Ouders kunnen bij alle pedagogisch medewerkers van de groep waar hun kind is geplaatst vragen stellen over de ontwikkeling van hun kind of zorgen uiten. Een ouder hoeft niet te wachten tot hij of zij de mentor spreekt. Als een pedagogisch medewerker niet de mentor is en er wordt een vraag gesteld die een vervolgactie wenst, zal de mentor hier actie op ondernemen. Dit gebeurt eventueel in samenwerking met collega pedagogisch medewerkers, de BSO-coördinator of pedagogisch coach.

Ook de pedagogisch medewerkers zullen positieve maar ook andere situaties die zij tijdens de dagelijkse opvang ervaren met de ouders bespreken tijdens de overdracht of eventueel telefonisch

en dit niet overlaten aan de mentor. Alle pedagogisch medewerkers hebben een signalerende functie als het gaat om zorgen over het welbevinden of de opvoeding van de kinderen die bij 't Mereltje komen. Zij informeren de mentor hier wel altijd over. Mochten er zorgen blijven bestaan, zal de mentor ouders uitnodigen voor een gesprek (eventueel samen met de BSO-coördinator of pedagogisch coach) om met elkaar te kijken welke verandering noodzakelijk is om een omgeving te bieden waarin het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen en welke mogelijkheden hier binnen of waar nodig buiten 't Mereltje voor zijn.

7.4. Wisselen van mentor

In principe blijven mentor en mentorkind zo lang mogelijk aan elkaar verbonden, tenzij:

- De mentor uitvalt door zwangerschapsverlof of langdurige ziekte
- De mentor of mentorkind van groep of dagen wisselt waardoor zij elkaar niet meer zien
- De veiligheid tussen en mentor en ouders en/of mentorkind geschonden is door eerdere ervaringen.

Het team bekijkt in samenspraak met de BSO-coördinator wie de vervangende mentorrol op zich neemt. Dit kan een andere vaste medewerker van het team zijn van de groep waarop het kind is geplaatst, maar ook een nieuwe medewerker die wordt geworven als vervanger voor de mentor.

7.5. Afmelden/spelen bij vriendjes

Bij het afmelden van het kind zijn een paar afspraken belangrijk:

- Bij ziekte horen wij dit graag van tevoren. Voor het afmelden van het kind kunnen de ouders terecht op het ouderportaal of telefonisch via BSO Julianalaan 06-25216944. De voorkeur gaat uit naar digitaal afmelden.
- Afmelden graag ruim voordat de school uit is. Dit voorkomt ongemakken als we het kind uit de klas willen halen.
- Als een kind bij een vriendje gaat spelen willen we dit ook graag ruim van tevoren weten. Belangrijk hierbij is dat we toestemming moeten hebben van ouders dat een kind mag gaan spelen. Als we niks hebben gehoord van een ouder, geven wij het kind niet mee om te gaan spelen en gaat het kind mee naar de BSO.
- Mocht een (BSO-)kind op school met een vriendje hebben afgesproken en de ouder van het vriendje vindt dit goed, dan vragen we die ouder contact op te nemen met de ouder van het BSO-kind of het akkoord is en vragen we de ouder van het BSO-kind ook even te spreken, om dit akkoord te checken.

7.6. Ophalen door derden

Het kan voorkomen dat het kind wordt opgehaald door bijvoorbeeld een opa, oma, oppas of buurvrouw. Dit is natuurlijk geen probleem. Wel belangrijk is dat ook hierover de ouders de medewerkers van tevoren informeren. Als ouders toestemming geven dat iemand anders, een 'derde', hun kind mag ophalen geven wij het kind mee. Als wij niet geïnformeerd zijn, mogen wij het kind niet meegeven en bellen wij de ouders voor toestemming. Alleen als we deze toestemming hebben, zullen wij het kind mee laten gaan.

7.7. Ruilen/extra dagen

Ruilen

Er mag van dag geruild worden. Dit moet wel van tevoren via het ouderportaal worden gevraagd. Ouders krijgen dan een bevestiging of er wel of geen plek is. We houden hierbij rekening met de eigen stamgroep, groepsgrootte en kind-leidster ratio.

Extra dagen

Ook bij aanvraag van een extra dag moet dit via het ouderportaal worden aangevraagd. Als de groepsgrootte en kind-leidster ratio het toelaat mag een kind altijd extra komen. Hierbij wordt wel een extra dagdeel gerekend.

8. Calamiteiten

In ons Calamiteitenbeleid is beschreven hoe we omgaan met calamiteiten op de locaties.

BSO Julianalaan 44 en 52 hebben afzonderlijk bij calamiteiten een ontruimingsplan. Deze hangt op elke BSO. Ouders kunnen deze inzien. Er is elke dag minimaal één bedrijfshulpverlener (BHV) aanwezig.

We hebben minimaal twee keer per jaar een brandoefening met de kinderen.

Bijlage 1: Interactievaardigheden

Interactievaardigheid 1: Sensitieve responsiviteit

Sensitiviteit en responsiviteit is één van de pedagogische basisprincipes in het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang 't Mereltje. De vaardigheid sensitieve responsiviteit draagt bij aan een gevoel van emotionele veiligheid en geborgenheid bij de kinderen. Het vergroot het veilige gebied, de veiligheidszone van waaruit kinderen steeds een stapje verder durven te gaan in het exploreren en experimenteren.

Sensitiviteit verwijst naar de gevoeligheid van ons als professionele opvoeders voor de signalen van de kinderen. Responsiviteit naar de reactie die wij geven op die signalen.

De verbale en non-verbale signalen die kinderen afgeven, kunnen we op verschillende manieren interpreteren. Het is de kunst om je in het kind te verplaatsen om een passende pedagogische reactie weten te geven. Hiervoor maken we gebruik van ons empathisch vermogen. Om de signalen van kinderen op te kunnen pikken, moeten we beschikbaar zijn voor de kinderen en kunnen 'zien' wat er bij de kinderen speelt. Dit noemen wij participierend observeren. We zijn hiervoor in directe aanwezigheid van de kinderen (dit betekent dat er in ieder geval één pedagogisch medewerker is die de kinderen kan zien en kan reageren op het moment dat het nodig is)*.

Signalen die aangeven dat een kind bijvoorbeeld behoefte heeft aan ondersteuning, pikken we op en we geven een passende reactie zodat het kind zich weer prettig voelt en verder kan met waar het mee bezig was. Een kind krijgt zo altijd de aandacht die het op dat moment nodig heeft.

Kinderen voelen zich geaccepteerd en begrepen omdat we een reactie geven die aansluit op de behoefte van het kind. Een kind krijgt vertrouwen in ons wat bijdraagt aan de gehechtheidsrelatie tussen het kind en ons.

Daarnaast laten we met deze vaardigheid ook voorbeeldgedrag zien. De kinderen ervaren dat een ander kan begrijpen hoe je je voelt en dat je geholpen wordt op het moment dat je iemand nodig hebt. Zo kunnen zij op hun beurt ook een ander troosten als ze zien dat hij of zij verdrietig is. Ook ervaren ze hoe er op verschillende (stressvolle) situaties gereageerd kan worden.

Sensitieve responsiviteit in de praktijk

Ruth en Simone halen de kinderen van basisschool de Vlieger op. De kinderen komen zich één voor één bij Ruth en Simone melden.

Ruth ziet Pim aan komen lopen, maar is wat rustiger dan normaal. Tom vraagt Pim wat er is maar Pim geeft geen antwoord. Pim vertelt verdrietig dat hij geen goede dag heeft gehad. "Wat is er gebeurd?" vraagt Ruth en legt een arm om zijn schouder. Pim vertelt dat hij zijn broodtrommel kwijt was en dat hij het 's middags niet goed had gedaan. Ze vraagt hem wat er niet goed ging. "Het ging gewoon niet goed!" zegt Pim. "Maar wie vond dat dan?" vraagt Ruth hem. Dat vond hij zelf, niemand had dat tegen hem gezegd. "Wat vervelend dat je je dag niet hebt" zegt Ruth "je mag daar best wel verdrietig om zijn. Doe straks op de BSO maar even lekker waar je zelf zin in hebt." Pim knikt en loopt naar buiten naar zijn vrienden.

Tijdens de wandeling naar de BSO kletst Ruth met de meiden van groep 6 over het schoolreisje wat ze morgen gaan maken, maar kijkt regelmatig naar Pim. Aangekomen op de BSO geeft Ruth een overdracht aan college Timo. Ruth geeft Pim een aai over zijn bol, ze wenst hem een fijne middag en vertelt dat ze naar haar basisgroep gaat. "Als er iets is kan je naar Timo he, zegt ze".

*In het kader van het bevorderen van de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van de kinderen en ze de ruimte te geven hiermee te experimenteren, kiezen we er soms voor om de kinderen die daaraan toe zijn zonder direct toezicht te laten spelen. We bepalen onderling welke (fysieke en psychische) ruimte kinderen krijgen aan de hand van de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en het temperament van de kinderen. Daarnaast maken we duidelijke afspraken en bespreken we de grenzen met de kinderen. Hierover meer bij de interactievaardigheden respect voor de autonomie en structureren en grenzen stellen.

Interactievaardigheid 2: Respect voor de autonomie van kinderen

Het waarborgen van veiligheid en geborgenheid wordt bij Kinderopvang 't Mereltje gezien als

pedagogische noodzaak. Wanneer kinderen zich veilig en geborgen voelen en een absoluut gevoel hebben van er mogen zijn, kunnen zij onbezorgd de wereld ontdekken. Door te onderzoeken, spelen en oefenen kunnen de kinderen zich op allerlei gebieden ontwikkelen en hun competenties versterken.

Naast de veiligheid en geborgenheid is het ook belangrijk dat kinderen de kans krijgen om dingen zelf te doen en uit te proberen. Als de nadruk te veel op veiligheid ligt, sneeuwt het belang van de kinderen uitdagen en zelf actief laten ontdekken onder.

Om de autonomie van kinderen respecteren, geven we de kinderen veel ruimte om zelf dingen te doen en stimuleren we de kinderen actief om dingen zelf te proberen. Niet alleen fysiek maar ook psychisch krijgen kinderen ruimte: we respecteren eigen ideeën en oplossingen van kinderen en geven de kinderen meerdere keuzes gedurende de dag. Bij Kinderopvang 't Mereltje gaan wij ervan uit dat elk kind zijn eigen ontwikkelingssnelheid kent.

Wij vinden het dan ook belangrijk dat kinderen hun eigen weg mogen vinden. De fysieke ruimte is zoveel mogelijk aangepast zodat de kinderen op een veilige manier de wereld kunnen ontdekken. Kinderen kunnen hierdoor zelf initiatieven tonen als ze iets zelf willen doen of als ze bepaald spelmateriaal aantrekkelijk vinden. Dit betekent overigens niet dat wij het kind aan zijn lot overlaten betreft de zelfstandigheid. We observeren waar de kinderen mee bezig en aan toe zijn en sluit de ruimte die we het kind geven en het activiteitsaanbod hierop aan. Dit noemen wij het leading from behind principe. Zo kan elk kind zich in zijn volledige eigenheid ontplooien.

Kinderen kunnen meerdere malen op een dag kiezen aan welke activiteit ze mee willen doen of aan toe zijn. De activiteiten zijn er vooral op gericht om zaken aan kinderen te presenteren, niet om het kind te veel te sturen.

We stimuleren de kinderen om aan activiteiten deel te nemen, maar leggen deze niet dwingend op. Ook in verzorgleeractiviteiten (tijdens het eten, aankleden, naar de wc gaan) zullen kinderen niet worden gedwongen in dingen die ze niet willen.

Door het perspectief van de kinderen te verwoorden, hun eigen handelen te benoemen en kinderen de tijd te geven om te reageren, laten we zien dat we de eigenheid en zelfstandigheid van de kinderen respecteren. We vieren de overwinningen in de zelfstandigheid met de kinderen.

Zo wordt het kind erkend als vaardig wezen dat dingen kan overwinnen. En dit geeft kind een gevoel van eigenwaarde en steeds meer zelfvertrouwen om de wereld verder te ontdekken.

Respect voor de autonomie in de praktijk

De jongste BSO-kinderen spelen op een regenachtige ochtend in de kelder. De pedagogisch medewerkers hebben materialen klaargezet waar de kinderen vrij mee kunnen spelen. Mart en Justin hebben stokken gevonden en slaan met de stokken tegen elkaar aan. De jongens hebben er zichtbaar plezier in.

Marit twijfelt of ze de jongens moet stoppen met hun spel... Er lopen ook andere kinderen rond die mogelijk een stok tegen zich aan kunnen krijgen.

Maar het aan elkaar meten van krachten hoort ook bij jongensgedrag. Marit overlegt met Marjan. Ze besluiten de jongens een afgebakende plek te geven waar ze met de stokken kunnen spelen zodat anderen niet geraakt kunnen worden.

Interactievaardigheid 3: Structureren en grenzen stellen

Als pedagogisch medewerkers structureren we door de kinderen voor te bereiden op wat er komen gaat en duidelijk te maken wat er van hen wordt verwacht. Met het stellen van grenzen zorgen wij

er ook voor dat de kinderen zich aan de gestelde regels, kaders of voorwaarden houden. Kinderen weten hierdoor waar ze aan toe zijn en kunnen overzien wat er gaat gebeuren. Dit draagt weer bij aan hun gevoel van veiligheid.

Naast een gevoel van veiligheid draagt structureren en grenzen stellen bij aan de gewetensontwikkeling van kinderen. In de dagelijkse praktijk zijn wij het voorbeeld waarmee we de kinderen bekend maken met de waarden en normen van Kinderopvang 't Mereltje. Als een situatie zich voordoet en zich daarvoor leent, bespreken we de waarden en normen met de kinderen. We geven de kinderen veel ruimte om te exploreren en experimenteren en laten kinderen individuele keuzes maken, maar dit kan natuurlijk alleen worden toegestaan binnen de kaders.

Op verschillende manieren bieden we structuur aan de kinderen. In eerste instantie wordt de dag voor de kinderen gestructureerd door een vast dagritme waarin allerlei rituelen als ijkpunt gelden. Bij baby's wordt nog zo veel mogelijk het eigen eet- en slaapritme gevolgd. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ze met het dagritme van de groep meedoen. Daarnaast structureren we op de dag activiteiten door verschillend materiaal klaar te zetten en activiteiten aan te bieden. De kinderen krijgen de mogelijkheid om te kiezen tussen een vrije activiteit of een gestructureerde activiteit, waarin wij als pedagogisch medewerkers een begeleidende, soms sturende, rol hebben.

Ook wordt er structuur geboden door het stilstaan bij feesten en rituelen die bij onze cultuur en leefomgeving horen. Hierdoor bieden wij kinderen een duidelijk beeld van de groep waar zij deel van uitmaken en maken we de wereld van het kind voorspelbaar en begrijpelijker.

Bij grenzen stellen gaat het met name om het omgaan met de regels die gelden. Op het moment dat een regel wordt overtreden en hiermee de veiligheid of gezondheid van het kind zelf, de andere kinderen of pedagogisch medewerkers in het gedrang komt of dat er een ander niet gewenst of onomkeerbaar gevolg aan vast zit- zullen we een grens aan het kind stellen. Afhankelijk van de leeftijd reageren we hier passend op. Het kunnen inschatten wat een kind begrijpt en hiernaar handelen (sensitieve responsiviteit) is immers één van de basisvoorwaarden voor structureren en grenzen stellen. De jongere kinderen worden aangesproken op hun gedrag en de situatie wordt aangepast waardoor het kind de regel niet meer kan overtreden. Bij de oudere kinderen die de gevolgen van hun gedrag (leren) inzien, geven we aan wat het niet-acceptabele gedrag is en wat de gevolgen hiervan (kunnen) zijn. Vervolgens kijken we naar de oorzaak achter het overtreden van de regel en zoeken we naar een alternatief.

Kinderen worden niet gestraft maar gecorrigeerd vanuit de visie dat er achter niet-acceptabel gedrag een hulpvraag zit. Met het straffen van een kind (bijvoorbeeld iets ontnemen of afzonderen van de groep) wordt de hulpvraag niet opgelost, maar krijgt het kind mee dat het vooral niet terecht kan bij de pedagogisch medewerker met zijn gevoel of problemen. Op het moment dat kinderen zich houden aan de gestelde regels, kaders of voorwaarden worden zij door ons non-verbaal en/of verbaal positief bevestigd.

Structureren en grenzen stellen in de praktijk

Op de BSO vindt bijna het eetmoment plaats.

Angela bereidt de kinderen vast voor: 'We gaan bijna aan tafel, nog 5 minuten spelen en dan mag je je handen gaan wassen.'

De meeste kinderen gaan nog even door, maar Job ruimt snel op waar hij mee aan het spelen is en gaat vast zijn handen wassen. Hij krijgt een compliment van Angela dat het fijn is dat hij zijn spullen netjes heeft opgeruimd.

Als de 5 minuten om zijn zegt Angela dat iedereen mag opruimen, de handen mag wassen en aan tafel gaan zitten.

Al snel zit iedereen lekker van het fruit te genieten. Job is als eerste klaar. 'Ik ben klaar, mag ik van tafel?', vraagt hij. 'Dat mag', zegt Angela, 'als je even wacht tot iedereen klaar is, dan kunnen jullie tegelijk van tafel. Goed?'

Noodzakelijk voor het goed kunnen structureren en grenzen stellen is de afgestemde samenwerking tussen de pedagogisch medewerkers onderling. We zitten op één lijn over hoe er structuur wordt geboden en wanneer en op welke manier er grenzen worden gesteld.

Interactievaardigheid 4: Praten en uitleggen

Bij de vaardigheid praten en uitleggen gaat het om de interactie tussen ons als pedagogisch medewerker en de kinderen in woorden. Hierbij gaat het er niet alleen om dat we regelmatig met de kinderen praten, maar ook dat we wanneer je dat doen, wat we zeggen en vragen en hoe we dat doen afstemmen op wat de kinderen begrijpen en waar ze mee bezig zijn. Het gaat om een juiste, op het kind toegesneden pedagogische reactie.

De hele dag door zijn we in gesprek met de kinderen. We benoemen wat de kinderen doen, stellen ze vragen, verwoorden welke ontdekkingen ze doen, overleggen met ze en geven uitleg bij verschillende situaties. Dit gebeurt op een niet (ver)oordelende manier waardoor de kinderen een absoluut gevoel van 'er mogen zijn' hebben.

De signalen die we bij de kinderen zien geven we in taal weer zodat het kind – hoe klein het ook is – ervaart dat hij wordt begrepen en dat er woorden zijn voor hoe hij zich op dat moment voelt.

Door continu te praten en uit te leggen leveren we een bijdrage aan de cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling. Hoe verder het kind zich hierin ontwikkelt, hoe meer het de woorden zal gaan gebruiken die door de omgeving zijn ingezet.

De initiatieven van de kinderen om een gesprek aan te gaan grijpen we aan. Het kind wordt zo erkend als vaardig wezen dat kan aangeven welke aandacht dat hij op dat moment nodig heeft. Dit geeft het kind vertrouwen in de relatie met ons als pedagogisch medewerker en vertrouwen in zichzelf.

Door situaties te verwoorden kunnen kinderen ook inzicht krijgen in wat de wensen of motieven van een ander zijn. Als deze wensen of motieven al een keer bij hen benoemd zijn en zij herkennen deze bij anderen, zal dit hun empathisch vermogen en sociaal inzicht bevorderen.

Praten en uitleggen in de praktijk

Tijdens het buiten spelen vechten Daan en Sophie om een skelter. Daan duwt Sophie. Pedagogisch medewerker Bart loopt ernaartoe en zegt rustig: 'Ik zie dat jullie allebei op de skelter willen. Daan, jij duwt Sophie. Ik zie dat Sophie daarvan schrikt. Sophie, vind je het fijn als Daan je duwt?' Sophie schudt haar hoofd: 'Nee, hij duwde me bijna omver.' Bart zegt: 'Hoor je dat, Daan? Sophie vindt duwen niet fijn. En we hebben ook afgesproken dat we elkaar niet duwen op de BSO. Met een boos gezicht kijkt Daan Bart aan: 'Ik had hem eerst, dus ik mag hem.' 'Hoe kunnen we dit oplossen, zodat het voor iedereen goed voelt?'. Daan haalt zijn schouders op. Bart reageert: 'Je zou tegen Sophie kunnen zeggen: Ik wil de skelter nog even gebruiken. En we kunnen de afspraak maken: wie het eerst op de skelter zit, is aan de beurt. De ander wacht bij de stoeprand. Als je klaar bent, roep je de ander.'

Interactievaardigheid 5: Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de extra stimulering die wij bieden om de persoonlijke competenties van kinderen, zoals de ontwikkeling van de motoriek, cognitie en creativiteit, te bevorderen.

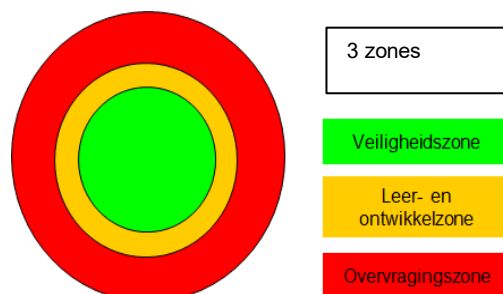
De gekozen werkwijze van Kinderopvang 't Mereltje steunt op het gedachtegoed van Lev Vygotsky, welke in het Pedagogisch Beleidsplan wordt vertaald in drie zones.

Zoals bij de interactievaardigheid sensitieve responsiviteit al beschreven, heeft ieder kind een veilig gebied nodig, een veiligheidszone van waaruit kinderen steeds een stapje verder durven te gaan in het exploreren en experimenteren. Wij observeren tijdens activiteiten de vaardigheden die de kinderen al beheersen en de ontwikkelingsinitiatieven die zij nemen om een up-to-date blik te verkrijgen waarmee we aan kunnen sluiten op de leer- en ontwikkelzone. We sluiten onze stimulering aan op de eerste voor de hand liggende stap die een kind kan maken. De up-to-date blik en afstemming op de aandacht en het begripsniveau van de kinderen zorgen ervoor dat we met de stimulering niet in de overvragingszone komen, we voorkomen overstimulering.

We zijn ons ervan bewust dat ontwikkelingsstimulering altijd en overal mogelijk is. We grijpen momenten aan die zich spontaan voordoen, maar plannen ook stimulerende activiteiten.

We kunnen ontwikkelingsstimulering bieden door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten. Een kind wat voornamelijk geïnteresseerd is in het spelen met de blokken kun je een puzzel aanbieden, maar het kan ook een ontdekking van één van de kinderen zijn, zoals een lieveheersbeestje in het gras. Ook kunnen we nieuwe activiteiten of nieuw spelmateriaal aanbieden. Bijvoorbeeld een toveractiviteit waarbij spulletjes uit de groep onder een lap worden verstopt of nieuwe verkleedkleden. Daarnaast kunnen we de kinderen op nieuwe mogelijkheden van bekend spelmateriaal wijzen. Het memoryspel wat in eerste instantie open aan wordt geboden om te kijken naar hetzelfde en verschillend, kan nu dicht gespeeld worden om het geheugen te trainen.

Op de groepen en in de gezamenlijke speelruimtes is voor alle ontwikkelingsgebieden voldoende speelgoed en ander materiaal aanwezig wat we in kunnen zetten om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. We kunnen ook materiaal tussen de groepen rouleren om kinderen uit te dagen tot nieuw spel en nieuwe ontdekkingen.

Ontwikkelingsstimulering in de praktijk

Vandaag staat op het programma: De Waterbaan Challenge

Pedagogisch medewerker Wouter heeft buiten op de speelplaats aan de ene kant een tafel neergezet en aan de andere kant van de speelplaats een emmer. Bij de tafel heeft hij allemaal losse materialen neergelegd, zoals PVC-buizen, lege flessen, trechters en duct tape. Hij zegt tegen de kinderen: 'Ik ben benieuwd of het lukt om het water van deze tafel naar die emmer daar verderop te krijgen, zonder te morsen.' De kinderen gaan zijn al snel met alle materialen bezig. Wouter kijkt alleen toe en stelt af en toe een open vraag: 'Oei, het lekt hier, wat zouden we daaraan kunnen doen?' en 'Hoe krijgen we de buis hoger?'

Interactievaardigheid 6: Begeleiden van interacties tussen kinderen

Bij Kinderopvang 't Mereltje zijn wij ons ervan bewust dat kinderen een grote rol spelen in elkaars ontwikkeling. Met het basisprincipe uit het pedagogisch beleidsplan 'Kind in de groep' laten we zien dat we de sociale ontwikkeling van de kinderen actief willen stimuleren. We kijken niet alleen naar de relatie die wij als pedagogisch medewerker met de kinderen hebben of die ouders met hun kind hebben, maar ook expliciet naar de relatie die leeftijdsgenootjes met elkaar hebben.

In de kinderopvang heb we te maken met kinderen die onderling interacties met elkaar hebben. In deze interacties doen kinderen allerlei positieve en negatieve ervaringen op welke van grote invloed zijn op hun welbevinden en ontwikkeling. Het is daarom van groot belang dat wij de onderlinge interacties tussen de kinderen goed kunnen begeleiden. Dat vergt een aparte vaardigheid naast de eerder besproken vaardigheden in het goed omgaan met individuele kinderen.

Om onderlinge relaties op te kunnen bouwen zal een kind de mogelijkheid moeten krijgen om zich met anderen te kunnen verbinden. Wij faciliteren deze mogelijkheid door voor een veilige en betrouwbare onderlinge sfeer te zorgen. Dit betekent echter niet dat onderlinge conflicten tussen kinderen altijd voorkomen moeten worden. Kinderen kunnen door conflicten nieuwe sociale vaardigheden aanleren. De manier waarop een conflict begeleid wordt is wel bepalend. Wij zetten hiervoor de overige vijf interactievaardigheden in.

Bij het begeleiden van interacties gaat het niet alleen om het goed omgaan met negatieve interacties, maar vooral ook om de bevordering van positieve interacties. Wij scheppen de mogelijkheden om positieve interacties te laten ontstaan door onder meer sociale initiatieven van kinderen op te merken en positief te bevestigen, regelmatig groepsactiviteiten aan te bieden en de ruimte als derde pedagoog in te zetten.

Met deze interactievaardigheid willen wij kinderen leren zich open te stellen voor hun omgeving zodat ze van andere kinderen kunnen leren en ervaren dat ze ook afhankelijk van elkaar mogen zijn.

Begeleiden van interacties in de praktijk

Martine begeleidt in het atelier een knutselactiviteit. Nina komt huilend naar haar toe gelopen en Martine vraagt hoe het komt dat ze verdrietig is. Nina zegt dat Bob haar geslagen heeft en dat ze niet weet waarom. Martine zegt: 'Laten we samen even naar Bob toe gaan.' Als Martine en Nina bij Bob zijn, vraagt Martine aan Bob om even met haar en Nina te praten. Martine vertelt tegen Bob: 'Nina is verdrietig, omdat je haar geslagen hebt. Wat is er gebeurd, Bob?' 'Nina heeft de hoed die ik gemaakt heb kapot gemaakt!' vertelt Bob. 'Dus je was boos op Nina?' 'Maar dit was een grapje!' roept Nina. 'Nee, je deed het expres!' Martine vat voor de kinderen samen: 'Dus jij wilde een grapje met Bob uithalen door zijn hoed te pakken, maar Bob werd boos omdat de hoed kapotging. Daarom sloeg hij jou en werd jij verdrietig.' 'Ja', zegt Bob, 'ik vond het geen leuk grapje.' 'En Nina, jij vond het niet leuk dat Bob jou sloeg.' 'Ja, ik wist niet dat de hoed kapot ging', bevestigt Nina. 'Hoe kunnen we dit nu oplossen?' vraagt Martine aan de kinderen. Bob oppert: 'Door mijn hoed te maken.' 'Dat lijkt me een goed idee. En Bob, zullen we afspreken dat als je boos bent, dat je niet slaat maar zegt dat je boos bent?' Ja, dat vindt Bob een goed idee. Nina komt aanlopen met het plakband en geeft het aan Bob. 'Fijn Nina, dat je Bob helpt zijn hoed te maken, toch Bob?' Bob knikt en pakt het plakband aan. Samen plakken ze de hoed van Bob.

Bijlage 2: Huisregels en afspraken op de BSO

Huisregels/ afspraken

BSO Julianalaan 44 en 52 hanteren de volgende huisregels:

- De kinderen komen zelfstandig en direct na schooltijd naar de verzamelplaats toe. Ze blijven niet hangen in de school of op het schoolplein. De leerkrachten brengen de kinderen van locatie Julianalaan44 naar de kleine gymzaal.
Een kind gaat nooit zonder toestemming van de medewerker/ouder mee met een vriendje spelen.
- Binnen wordt gelopen, buiten mogen de kinderen rennen.
- Er wordt niet gegild of geschreeuwd.
- Toiletgebruik: één kind op het toilet. Dit is privé. Verder worden dezelfde regels hierover als op school gehanteerd.
- Als een kind naar buiten wil, vraagt het dit aan de pedagogisch medewerker en gaat het nooit alleen, tenzij de kinderen zelfstandig mogen spelen op het plein. In dat geval dient het kind eerst toestemming te vragen aan de pedagogisch medewerkers, zodat zij weten wie er zelfstandig buiten speelt. Ouders moeten hiervoor een formulier ondertekenen waarin zij aangeven dat hun kind zelfstandig buiten mag spelen.
- Op de Julianalaan 44 geven de kinderen bij het buiten spelen aan bij de pedagogisch medewerker dat het kind naar het toilet moet. De kinderen op Julianalaan 52 mogen zelfstandig in school naar het toilet.
- Kinderen wordt geleerd voorzichtig met het speelgoed om te gaan en na gebruik weer netjes op te ruimen.
- Iedereen wordt met respect behandeld.
- Overige afspraken zijn te vinden in het veiligheidsverslag (RI&E).

De Julianaschool heeft een pestprotocol, gecombineerd met regels en sociale afspraken voor iedereen die in de school komt, kinderen en volwassenen. Op de BSO worden dezelfde regels gehanteerd.

't Mereltje heeft beleid om pesten te voorkomen. Zie hiervoor 3.3.4. Protocol Pesten.

Bijlage 3: Overzicht ligging locaties

